

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства

Навчальний рік 2025-2026

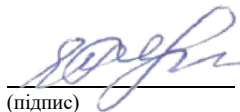
СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«Медсестринські теорії та процес»

Вибірковий освітній компонент
Формат освітнього компонента очний
Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність «223 «Медсестринство»
Освітньо-професійна програма «Сестринська справа»
Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Курс 4

Силабус освітнього компонента розглянуто на засіданні кафедри Пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства

Протокол від
“14 ”червня 2022 року № 11

В.о.Завідувача кафедри

(підпис)

Доц. Піонова О. М.
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ХНМУ з проблем терапевтичного профілю

Протокол від
“25 ”серпня 2022 року № 1

Голова

(підпис)

проф. Кравчун П.Г.
(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Хіміч Т.Ю., доцент кафедри ПВМ №2 та медсестринства, доцент, к.мед.н
2. Ярощук В.В., асистент кафедри ПВМ №2 та медсестринства, магістр медсестринства

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Ярошук Аліна Віталіївна асистент кафедри ПБМ№2 та медсестринства, магістр медсестринства

Професійні інтереси: медсестринство

Контактний тел. та E-mail викладача +380972419718 av.yaroshchuk@knmu.edu.ua

Інформація про консультації Очні консультації: згідно розкладу кафедри на базі кафедри - обласної клінічної лікарня за попередньою домовленістю. Он-лайн консультації: за попередньою домовленістю з викладачем з використанням ресурсів системи Moodle. (<http://31.128.79.157:8083/login/index.php>)

Локація. Місце проведення лекцій та практичних занять: лекційна зала та учбові кімнати кафедри пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства, і (вул. Тринклера 3)
Час проведення занять: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця (9⁰⁰-11⁵⁰/13²⁰-17¹⁰ у відповідності до розкладу);

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Медсестринські теорії та процес» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Сестринська справа» та Стандарте вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності «Медсестринство»

Опис освітнього компонента (анотація) «Медсестринські теорії та процес» – навчальна клінічна дисципліна, яка вивчає основні концептуальні медсестринські моделі, поняття здоров'я, хвороби, функції сестринства, основні медсестринські моделі, етапи медсестринського процесу, таксономію сестринського діагнозу.

Предметом вивчення освітнього компонента «Медсестринські теорії та процес» є комплекс теоретичних та практичних питань, спрямованих на засвоєння здобувач вищої освіти основних методів обстеження пацієнта з метою визначення стану його здоров'я, проблем пацієнта, планування догляду на основі медсестринського процесу, заповнення медичної та медсестринської документації.

Пререквизити та постреквизити: відповідно до примірного навчального плану, вивчення освітнього компонента «Медсестринські теорії та процес» здійснюється, коли здобувачем вищої освіти набуті відповідні знання з основних базових дисциплін: основи медичної біології та мікробіології, основи біологічної фізики та медична апаратура, анатомії людини, фізіології, «Обстеження та оцінка стану здоров'я людини» тощо. У свою чергу, дисципліна «Медсестринські теорії та процес» формує засади вивчення здобувачем вищої освіти наступної клінічної дисципліни – клінічне медсестринство у внутрішній медицині, що передбачає «вертикальну» інтеграцію з цими дисциплінами та формування умінь застосовувати знання з основних методів обстеження хворого в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

Послання на сторінку освітнього компонента в MOODLE <https://distance.knmu.edu.ua/my/>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1.1. Метою вивчення освітнього компонента «Медсестринські теорії та процес» є формування у здобувача вищої освіти основ клінічного мислення і набуття професійних компетентностей обстеження хворого та оцінки здоров'я та основних проявів захворювань внутрішніх органів із дотриманням принципів сестринського процесу

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Медсестринські теорії та процес» є:

- Знання історії становлення медсестринської теорії.
- Знати основні концептуальні медсестринські моделі,
- Давати визначення понять індивідуум, родина, суспільна група як об'єкти сестринського догляду,
- Розуміти поняття здоров'я, хвороба
- Знати функції сестринства,
- Знати основні медсестринські моделі,
- Знати етапи медсестринського процесу,
- Знати таксономію сестринського діагнозу.
- Вміти обстежити пацієнта та визначати стан здоров'я,
- Вміти визначати проблеми пацієнта,
- Вміти планувати догляд на основі медсестринського процесу,
- Заповнювати медичну та медсестринську документацію.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компонента забезпечує опанування здобувачами вищої освіти компетентностей:

інтегральні:

Компетентності та результати навчання.

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття здобувач вищої освіти компетентностей:

– *інтегральна:*

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

– *загальні:*

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою

ЗК 08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК 09. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків

ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК 11. Здатність працювати в команді

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії

ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань

– спеціальні (фахові, предметні):

ФК 01. Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній практиці.

ФК 02. Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.

ФК 03. Здатність задовольнити потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками.

ФК 04. Застосовування професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності (інтимності), конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

ФК 05. Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби.

ФК 06. Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

ФК 08. Профілактична діяльність медичної сестри, направлена на збереження і зміцнення здоров'я, попередження захворювань й інформування та навчання пацієнта та членів його родини.

ФК 09. Здатність здійснювати організацію, впровадження та контроль медсестринського процесу в паліативній та хоспісній допомозі.

ФК 10. Здатність до організації надання медичної допомоги за принципом сімейної медицини.

ФК 11. Здатність проводити медичну та соціальну реабілітацію з метою відновлення здоров'я населення.

ФК 13. Здатність виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження.

ФК 14. Здатність організувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах.

ФК 15. Здатність організувати та надавати невідкладну допомогу в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час.

1.3.2. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувач вищої освіти наступних програмних результатів навчання:

ПРН 2. Проводити медсестринську діагностику: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта.

ПРН 7. Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду.

1.3.3. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних соціальних навичок (Soft skills):

- Комунікативні навички
- Здатність працювати в команді, спілкуватися з людьми і управляти конфліктами
- вміння оцінювати і аналізувати ситуації
- Здатність до Організації, планування та ефективного виконання проєктів і завдань
- Здатність виконувати роботу професійно, відповідально
- Здатність проявляти емоційний інтелект у взаємодіях з колегами, клієнтами, з керівником, почуттям такту і своєчасності реакції.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

2.1 Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього компонента
		очна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Напрямок підготовки 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова
Загальна кількість годин 90	Спеціальність: <u>223 «Медсестринство»</u>	Курс:
		4-й
		Семестр
Годин для денної форми навчання: аудиторних –36 самостійної роботи здобувач вищої освіти - 84	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції
		8год.
		Практичні
		28год.
		Самостійна робота
		54 год.
	Індивідуальні завдання.	
		Вид контролю: залік

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Вид лекції
1	Медсестринський процес – історичний нарис. Професійні організації медичних сестер. Функції медсестринства Етапи сестринського процесу	2	Тематична
2	Медсестринські теорії – історія та сучасність. Видатні теоретики сестринства	2	Тематична
3	Основні концептуальні медсестринські моделі Стандарти (норми) медсестринської діяльності	2	Тематична
4	Медсестринська документація. Офіційні форми медичної документації в закладах охорони здоров'я України Таксономія сестринського діагнозу	2	Тематична
Всього лекційних годин		8	

2.2.2 Семінарські заняття –не передбачені програмою

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Індивідуум, родина, суспільні групи як об'єкти сестринського догляду. Поняття здоров'я, хвороби. Особливості сестринського процесу в спеціалізованих клініках, центрах громадського здоров'я, в сім'ї, в громаді.	4	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеороліки,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування;

			відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, спаринг-партнерство (навчання в парах),	тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
2	Медсестринські теорії – історія та сучасність. Видатні теоретики сестринства.	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, спаринг-партнерство (навчання в парах),	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
3	Основні сестринські моделі, порівняльна характеристика. Сестринська модель Вірджинії Хендерсон Вдосконалена оздоровча модель – модель Аллен. Догляд і благополуччя – інструмент і мета сестринської справи.	4	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати;

			гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, спаринг-партнерство (навчання в парах),	анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
4	Медсестринський процес – визначення, завдання, функції, етапи	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, спаринг-партнерство (навчання в парах),	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
5	Перший етап сестринського процесу.	2	-«-	-«-
6	Другий етап сестринського процесу	2	-«-	-«-
7	Третій та четвертий етапи сестринського процесу.	2	-«-	-«-
8	П'ятий етап сестринського процесу.	2	-«-	-«-
9	Стандарти сестринської діяльності. Таксономія та формулювання сестринського діагнозу	2	-«-	-«-
10	Медсестринська документація. Офіційні форми медичної документації в закладах охорони здоров'я України.	4	-«-	-«-
11	Залікове заняття	2	-«-	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий

				контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання;
	Всього годин	28		

2.2.4. Лабораторні заняття – не передбачані програмою

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Функції сестринства. Розвиток в історичному аспекті	3	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
2	Етичний кодекс медсестри. Законодавство в медицині	3	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
3	Засновники та видатні діячі сестринства	3	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
4	Ієрархія людських потреб за Маслоу	3	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
5	Міжособове спілкування в сестринському процесі	3	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
6	Модель Флоранс Найтінгел	3	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
7	Моделі Д.Орландо, Ф. Абделла, Е.Віденбах	3	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь;

			інформаційними джерелами.	виступ на задану тему
8	Моделі Р.Парсі, М.Лейнінгер, І.Кінга	3	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
9	Модель М.Роджерс, С.Рой, Б.Нойман, Д.Ватсон	3	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
10	Моделі Е.Бойкін, С.Шоенгофер	3	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
11	Стандарти сестринської діяльності	3	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
12	Теорії сестринства – порівняльна характеристика	3	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
13	Етапи сестринського процесу (підготовка дидактичного роздаткового матеріал)	3	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
14	Сестринський діагноз	3	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
15	Особливості медичної та сестринської документації	3	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
16	Формулювання сестринських діагнозів. Помилки в процесі діагностування	3	відеороліки, відеофільми, самостійна	реферати; анотації; самоконтроль;

			робота з інформаційними джерелами.	доповідь; виступ на задану тему
17	Сестринські втручання, порівняння з медичними втручаннями	3	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
18	Стандарти сестринського догляду	3		
	Всього годин	54		

Методи навчання (навести лише ті, які використовуються під час викладання дисципліни): лекція, розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, спаринг-партнерство (навчання в парах),

Методи контролю:

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему;

Підсумковий контроль: залік

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Організація оцінювання поточного контролю. Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на практичному занятті відповідно до конкретних цілей. Застосовуються такі засоби оцінки рівня підготовки здобувачів вищої освіти: розв'язання ситуаційних задач, трактування та оцінка результатів лабораторних досліджень, аналіз і оцінка результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують функції організму людини, контроль засвоєння практичних навичок. Підсумкове заняття (ПЗ) обов'язково проводиться згідно з програмою освітнього компонента протягом семестру за розкладом, під час занять. Прийом ПЗ здійснюється викладачем академічної групи. Оцінювання здійснюється за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти з дисциплін

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому

	самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів
Зокрема, критерії оцінювання практичних навичок з дисциплін	
«Відмінно»	Здобувач вищої освіти відповідає високому (творчому) рівню компетентності: здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, без помилок самостійно демонструє виконання практичних умінь та володіє системними теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.) та має здібності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях.
«Добре»	Здобувач вищої освіти самостійно демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі неточності, які швидко виправляє, володіє теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.)
«Задовільно»	Здобувач вищої освіти демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі помилки, які може виправити при корекції їх викладачем, володіє задовільними теоретичними знаннями (знає основні положення методики виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.).
«Незадовільно»	Здобувач вищої освіти не може самостійно продемонструвати практичні вміння (виконує їх, допускаючи грубі помилки), не володіє достатнім рівнем теоретичних знань (не знає методики виконання практичних навичок, показань і протипоказань, можливих ускладнень, та ін.).

Перерахунок середньої оцінки за поточну навчальну діяльність у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти...» або середню оцінку (с точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу АСУ.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати за вивчення дисципліни – 200 балів, мінімальна кількість балів становить 120, що є підставою для зарахування дисципліни. Здобувачу вищої освіти, який завершив вивчення дисципліни виставляється в залікову книжку «зараховано», а відомість виставляються бали від 120 до 200 та «зараховано».

Оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Самостійна робота здобувач вищої освіти, яка передбачена темою заняття поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті та при проведенні заліку.

Оцінювання індивідуальних завдань здобувача вищої освіти здійснюється за умов виконання завдань викладача (доповідь реферату на практичному занятті, доповідь з презентацією на практичному занятті, доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей, участь у Всеукраїнській олімпіаді). Бали (не більше як 10) додаються, як заохочувальні. Загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 120 балів.

Виконання одного з видів роботи:

- Проведення обстеження показового хворого, та демонстрація навичок використання медсестринських теорій та підготовка огляду наукової літератури щодо досліджуваного випадку
- Підготовка огляду літератури за однією із запропонованих для самостійної роботи

3.2. Перелік питань до заліку з освітнього компонента

«Медсестринські теорії та процес».

Теоретичні питання

1. Визначення сестринства.
2. Професійні організації медичних сестер.
3. Етичний кодекс медичної сестри.
4. Залежні, незалежні, взаємозалежні функції медичних сестер.
5. Видатні теоретики та практики сестринства.
6. Індивідуум, родина, суспільство як об'єкти сестринського догляду.
7. Поняття здоров'я та хвороби.
8. Людські потреби та реакції як основа медсестринських моделей. Ієрархія людських потреб за Маслоу.
9. Медсестринські теорії (моделі) - загальна характеристика. Ю.Модель Флоренс Найтінгейл.
10. Модель Д. Орем.
11. Модель І. Орландо.
12. Модель Ф. Абделла.
13. Модель Е. Віденках.
14. Модель Р. Парсі.
15. Модель М. Лейнінгер.
16. Модель І. Кінг.
17. Модель М. Роджерс.
18. Модель С. Рой.
19. Модель Б. Нойман.
20. Модель Д. Ватсон.
21. Модель Е. Бойкін, С. Шоєнгофер.
22. Порівняльна характеристика різних мед сестринських моделей.
23. Модель В.Хендерсон, як основа сестринського процесу для країн реформаційного періоду.
24. Модель Аллен — вдосконалена модель здоров'я.
25. Визначення сестринського процесу.
26. Завдання та функції сестринського процесу.
27. Етапи сестринського процесу: визначення, сестринське діагностування, планування здійснення, оцінка.
28. Обстеження та визначення стану здоров'я як одна з фаз першого етапу сестринського процесу.
29. Другий етап сестринського процесу.
30. Сестринський діагноз - діагностування та лікування людських реакцій на існуючі та потенційні проблеми здоров'я.
31. Історична еволюція сестринського діагнозу, принципи сестринського діагностування.
32. Медичний та сестринський діагнози, основні відмінності.
33. Таксономія сестринського діагнозу.
34. Сестринські діагнози Північно-американської асоціації сестринських діагностів (1990 рік).
35. Формулювання сестринських діагнозів. Помилки в процесі діагностування.
36. Третій етап сестринського процесу
37. Чотири фази етапу планування.
38. Правила формулювання результатів
39. Сестринські втручання, порівняння з медичними втручаннями..

40. Реалізація плану - догляду підготовка, сестринське втручання, занесення в документацію.
41. Моделі реакцій людини. Навчання пацієнта.
42. Моделі сестринського догляду: функціональне сестринство, бригадне
43. Сестринство, первинне сестринство, ведення медичної справи.
44. Типи ведення документації догляду за пацієнтом.
45. П'ятий етап сестринського процесу.
46. Безперервність процесу оцінки.
47. Чотири кроки процесу оцінки.
48. Стандарти сестринського догляду.
49. Забезпечення якості догляду.
50. Оцінка якості догляду.

Перелік практичних навичок.

1. Визначити проблеми конкретного пацієнта та рівень задоволення його основних потреб.
2. Визначити ситуації, пов'язані зі здоров'ям.
3. Визначити, яку з моделей найкраще застосовувати в умовах реформи медицини на Україні.
4. Порівняти категорію потреб за В.Маслоу з категорією потреб за В.Хендерсон.
5. Порівняти два підходи до медсестринської діяльності: підхід за медсестринською моделлю Ален та підхід за традиційною медсестринською моделлю.
6. Визначити дії медсестри стосовно п'яти фаз сестринського процесу.
7. Зібрати основні та другорядні скарги пацієнта.
8. Зібрати і оформити анамнез захворювання і анамнез життя.
9. Провести загальний і детальний огляд пацієнта.
10. Синтезувати отримані дані суб'єктивного та об'єктивного обстеження пацієнта.
11. Сформулювати сестринський діагноз конкретного пацієнта.
12. Визначити актуальні і потенційні проблеми пацієнта.
13. Згідно з сестринським діагнозом написати план сестринського догляду.
14. Визначити категорію пацієнта щодо терміновості надання допомоги згідно встановлення пріоритетів.
15. Заповнити медсестринську та традиційну медичну документацію
16. Здійснювати процес оцінки на кожному етапі сестринського процесу
17. Провести оцінку якості догляду за пацієнтом.
18. Сформулювати медсестринський діагноз конкретного пацієнта,
19. Використовуючи таксономію сестринських діагнозів ПААСД.

3.3. Контрольні питання та завдання до самостійної роботи Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час поточного заняття, заліка.

Базовий перелік видів самостійної роботи здобувачів вищої освіти, розроблений відповідно до структури освітнього компоненту.

Підлягає перевірці:

1. рівень теоретичних знань;
2. розвиток творчого мислення;
3. навички самостійної роботи
4. компетенції (вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних занять)
5. рівень сформованості обов'язкових умінь та навичок які входять до складу розділу.
6. виконання індивідуальних завдань здобувача вищої освіти.

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості

балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні):

За бажанням здобувача вищої освіти під час вивчення відповідних тем він може виконувати індивідуальну роботу, яка проводиться в позаурочний час та при успішному її виконанні додатково оцінюється викладачем.

3.5. Інші заохочення (умови нарахування додаткових балів за різні види неформальної та інформальної діяльності, серед яких можуть бути конференції, наукові дослідження, участь у опитуваннях, симпозіумах, тощо):

На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з перевіркою на плагіат) з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (**не більше 10**)

Бали за індивідуальні завдання одноразово нараховуються здобувачу вищої освіти тільки комісійно (комісія – зав. кафедри, завуч, викладач групи) лише за умов успішного їх виконання та захисту. В жодному разі загальна сума балів за ПНД не може перевищувати 120 балів.

3.6. Правила оскарження оцінки

Згідного загальних положень та наказів ХНМУ

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги освітнього компонента (система вимог та правил, які викладач пред'являє до здобувачів вищої освіти при вивченні освітнього компонента). Щоб досягти цілей навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати лекції; читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягнутими у медичний халат, мати змінне взуття, мати при собі фонендоскоп, зошит, ручку; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте. Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно.

Передбачена академічна мобільність, взаємозамінність залікових кредитів (обсяг 1 кредиту 30 годин). Здобувачі вищої освіти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально.

Відвідування занять та поведінка Відвідування лекцій та практичних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим. Не допускаються запізнення здобувачів вищої освіти на лекції та практичні заняття.

Під час лекційного заняття здобувачам вищої освіти рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/-ки – це абсолютно нормально.

Використання електронних гаджетів дозволяється лише з дозволу викладача. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни(активність здобувачів вищої освіти під час практичного заняття, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи). Практичні заняття передбачають:

Активну участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі вищої освіти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,

- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Заохочення та стягнення(додаткові бали за конференції, наукові дослідження, правки, поради, участь у опитуваннях). Оцінювання індивідуальних завдань здобувача вищої освіти здійснюється за умов виконання завдань викладача (доповідь реферату на практичному занятті, доповідь з презентацією на практичному занятті, доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей, участь у Всеукраїнській олімпіаді). Бали (не більше як 10) додаються, як заохочувальні.

Техніка безпеки. На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі та ін. Розробка, оновлення та затвердження силабусу освітнього компонента проводиться кожного навчального року. Обов'язкове розміщення на сайті ХНМУ в профілі освітньої програми «Сестринська справа» до 30 червня поточного навчального року для наступного навчального року;

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності (в т.ч. відповідальність за порушення академічної доброчесності). Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ✓ Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- ✓ Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ✓ Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ✓ Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувач вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі вищої освіти з особливими потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання здобувача вищої освіти це може зробити староста групи.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразалій Л.П., Апшай В.Г. Медсестринський процес. К.: Здоров'я, 2001. 208 с.
2. Касевич Н.М. Основи медсестринства в модулях: навч. посіб. 3-є вид., випр. К. : ВСВ "Медицина", 2018. 480 с.
3. Кудрявцева Т.О. Сестринський процес: етапи, зміст, документація: навч.-метод. посіб. К.: Здоров'я, 2001. 96 с.
4. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. К.: ВСВ Медицина, 2018. 912 с.

5. Лойко В.В. Медсестринський процес: підручник для медичних сестер. Київ, 2001. 526 с.
6. Смирнова З.М., Алтинбекова З.Б. Посібник з медсестринського процесу. 2002.
7. Лойко В.В. Медсестринський процес: підручник для медичних сестер. Київ: Товариство Червоного Хреста. 2001.

Допоміжна

1. Пасечко, Н. В., Лемке М. О., Мазур П. Є. Основи сестринської справи : підручник. Тернопіль : Укрмедкнига, 2016. 544 с
2. Чередніченко В.Й. Філософія медицини. Житомир. ЖІМ. 2010
3. Медсестринство у внутрішній медицині: навч.посібник / М.Б. Шегедин, І.А. Шуляр, Л.М. Подносова, Л.П. Дацко, О.Т. Шавала – К: Медицина, 2009.